

Zvonek 1/2

LEDEN/ÚNOR 2008

ZPRAVODAJ WALDORFSKÝCH TŘÍD PŘI MŠ NERUDOVA A ZŠ HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

Fantazie je mnohem důležitější než vědomosti.

Albert Einstein

Co se děje ve třídách mateřské školy?

Skřítci

V prosinci jsme si s dětmi prožili jedno z nejkrásnějších období v mateřské školce. Příroda usnula, krátily se dny, lidé se snažili více vzájemně přiblížit a ztišit, a tím otevřít prostor pro příchod něčeho nového.

S dětmi jsme sledovali na ročním stole, jak Marie putovala po hvězdičkách do Betléma. Vyprávěli jsme si o postupném zrození Země od minerálů, rostlinného světa a říše zvířat až k člověku. Na počátku Adventu jsme si prožili slavnost Adventní spirály. Spirála nám ukazuje motiv cesty do svého vlastního nitra. Každé dítě prošlo spirálou za krásného doprovodu muzikantů a v jejím středu si zapálilo svíčku.

Začátkem prosince k nám zavítal Mikuláš se svou Zlatou knihou plnou dobrých skutků a hříčů, v doprovodu Čertů a Anděla. Každé dítě odvážně předstoupilo před Mikuláše a vyslechlo si své hříšky a dobré skutky. V dětských očích byl vidět respekt a sliby, že se všichni polepší. Za svou odvahu dostaly balíček s překvapením.

Adventní čas roku 2007 jsme s dětmi ve školce zakončili hrou „Putování Marie a Josefa do Betléma“. Hra se dětem velmi povedla, i já jsem byla mile překvapená s jakou chutí a zaujetím se děti ponořily do hraní.

Již třetím rokem se zde ve školce konal Adventní jarmark. Výborné občerstvení, hezké stánky s hračkami, knihami, výrobky dětí, výtvarné ateliéry a živá muzika na-

vodily překrásnou předvánoční atmosféru. Jarmark se velmi povedl. Veliká poklona a díky patří organizátorce Evě Jírovcové a všem rodičům, kteří se na jarmarku čímkoli podíleli.

Začal nový rok 2008. I měsíc leden a únor je plný zajímavých akcí a slavností.

V období ledna doznívá vánoční čas, můžeme se obrátit pohledem zpět a bilancovat a zároveň vyhlížet nové horizonty nastupujícího roku. V tomto duchu probíhají i dvě menší slavnosti - slavnost Tří králů a Hromnice. Hromnice jsou tečkou za celým obdobím. Zbytky svíček za účasti dětí se slévají do jedné, která nás ochraňuje před hromem a blesky.

Únor se odehrává v duchu masopustního veselí. Zaspíváme si masopustní písničky, naučíme se veselé říkadla a budeme hodovat. Povíme si o tom, co se děje v přírodě v zimě, jak žijí ptáci a zvířátka v lese, pojedeme i do lesa na Borek. Naučíme se říkadla a písničky se zimní tematikou.

Čteme pohádky - O třech králich, O Smolíčkovi, Kačenka Schingebiss, Peřínbaba, Koblížek, Smolíček...

SLOVO ÚVODEM

Milí přátelé,

Po lichém roce 2007 jsme se „přehoupli“ do roku nového, složeného ze suchých čísel. Jaký bude, co nám přinese? Podarí se najít prostory pro základní waldorfskou školu v Českých Budějovicích? Kolik dětí se přiblíží do nové třídy? Zápis se již blíží... Informujte, prosím, všechny své známé a přátele, kteří mají doma předškoláky.

A co nám přináší novoroční Zvonek? Povídání o třídě Skřítků, zamyšlení Miroslavy Štandové nad prvním úsekem její cesty s 1. C, odpovědi na otázky proč slavíme narozeniny, co se děje na dramatickém kroužku v Hluboké nad Vltavou, jaké má Kateřina Kozlová zážitky a zkušenosti z 2.C a jestli má být škola bez domácích úkolů. Také se společně obhlédneme za 3. Adventním jarmarkem, podíváme se na jeho vyučování a připomeneme si lednové a únorové svátky. Pro děti je připravena pohádka o sobeckém obrovi.

Redakce je velmi nadšena z aktivního zapojení rodičů - převážně maminek - do tvorby Zvonku. Obrovské díky patří pí. Struskové a pí. Bláhové za jejich potřebu podělit se s ostatními o jejich postřehy na téma proč dát dítě do waldorfské školy, dále pí. Žižkové za přiblížení dopravy dětí a postřehy k jarmarku, a také pí. Bernardové za článek Čínská medicína radí, který tímto otvírá novou rubriku „Zdraví a naše děti“. Doufáme, že se brzy připojí i další rodiče a děti s novými náměty a udělají tak náš Zvonek pestřejším.

Paní učitelce Marii Fídrové přejeme brzké uzdravení a vzkazujeme, že její Broučkové se na ni již moc těší.

S přáním zdraví, štěstí a lásky Vám všem nejen v tomto roce

Eva Jírovcová a Petra Klee

Narozeniny a akce v lednu a v únoru

Klárka Březinová (oslava 9.1.2008)	31.12.	6 let
Ema Hrušková teta Jana	21. 1. 1. 2.	5 let
Ester Jírovcová	5. 2.	5 let

Od 14. 1. do 1. 2. souvislá pedagogická praxe studentek Mariky a Mirky

17. 1. - Maruška Opekarová - Pohádka O Budulínkovi

23. 1. - třídní schůzka 5. + 6. třída v 19:30 hodin

Od 28. 1. - 30. 1. děláme „hromničky“ - přineste si kelímek od jogurtu a zbytek svíček a vosku

5. 2. - masopustní rej - dopoledne v MŠ. Přineste dětem masky (zvířátka, pohádkové bytosti) a něco dobrého na zub. Děkuji.

11. 2. - 15. 2. - jarní prázdniny

18. 2. - Divadlo Zub - O smolíčkovi, 9:30 hodin, 1. třída, 35 Kč

Výlet do lesa na Borek

Veškeré informace jsou na nástěnce!!!

Mé poděkování za organizaci Martinské slavnosti - Janě Gažiové a Vladce Husinecké, p. Kadlecovi za kytarový doprovod, p. Pranevské za louče a svíčky, p. Tobí-Mečířové za pláště a podkovy a všem maminkám, které napekly výborné rohlíčky.

Za přípravu a organizaci Adventní spirály - M. Kačenkové, I. Roblové, B. Štěpánové, L. Jerhotová,, Š. Petráňové, za perničky p. Kadlecové, za svícen a svíčku B. Štěpánové, za adventní věnec J. Gažiové, za chvojí V. Husinecké, L. Jerhotové a Š. Dupalové.

Mikuláš - za kontakt na studenty p. Zákosteleckému, za sáčky E. Zákostelecké, za koláčky, čokolády, tužky p. Březinovi, za jablka M. Kačenkové, za ořechy L. Jerhotové, za sušené ovoce B. Štěpánové a J. Gažiové.

Jarmark - za přípravu, organizaci, vlastní výrobky, prodej a úklid E. Jírovcové; za přípravu, prodej a vlastní výrobky J. Gažiové; za přípravu a úklid manželům Zákosteleckým; za přípravu, vlastní výrobky a prodej I. Roblové; za občerstvení - klobásy p. Březinovi, za přípravu a prodej V. Husinecké; za vedení dílny pro děti Š. Petráňové, za občerstvení - punč a přípravu B. Štěpánové; za hlídání dětí, úklid p. Badanovičovi; za výrobky p. Kabičkové; za občerstvení - zelnáky p. Pranevské; za občerstvení - přáníčka p. Tobí-Mečířové; za knížku p. Kuté; za výrobky p. Kadlecové. Omlouvám se všem, které jsem opomenula. Díky patří všem.

Broučci

Pro dlouhodobou nepřítomnost (ze zdravotních důvodů) tety Majky nebude v tomto Zvonku článek za Broučky. Teta Majka přislíbila, že v dalším čísle vše vynahradí.

Za dárky pro děti - dřívka - manželům Zákosteleckým; za puzzle J. Gažiové, p. Pranevské; za knížku Š. Dupalové, za košíky na kostky S. Kabičkové; za košík na oblečky a mašinky V. Husinecké; za auta L. Jerhotové; za šátky Ě. Jírovcové, za „bry s kladívkem“ M. Kačenkové.

Dále patří poděkování p. Březinovi za barvy, J. Gažiové za rozesílání emailů, M. Hruškové

za nové prostírání, V. Husinecké za odkapávač, S. Jančíkové za květináče, Š. Petráňové za puzzle, p. Robbovi za instalátérské práce ve školce, p. Zákosteleckému za jmelí, Monice Havlové za pomoc při práci s dětmi.

S pozdravem příjemného prožití tohoto roku

Teta Jana
(Jana Erbartová
- třídní učitelka, MŠ)

Sněhulák
Jedna koule maličká,
druhá trochu větší,
třetí koule velická
na sebe se věší.
Napícháme ublíky
jako velké knoflíky,
oči, pusu - z mrkve nos,
větší, než-li nosí kos.
Velkou metlu do ruky
na bolky i na kluky.
A na hlavu plecháček,
už je tu sněhuláček.

Jaké je to na Hluboké? aneb Zamyšlení nad prvním úsekem společné cesty

Hluboká ... jak hlubokou stopu asi zanechá v našich srdcích toto tajemné slovo? Tuto otázku jsem si kladla jistě nejen já a moje rodina, ale i moji budoucí žáci i jejich rodiče, když jsme se už na podzim roku 2006 rozhodovali, zda máme s tímto místem na čas spojit naše osudy. Právě zde - na zdejším základní škole - se nám totiž jako v jediném místě v širokém okruhu kolem Českých Budějovic otevřela možnost zcela legálně učit a učit se podle našich představ.

Již před mnoha lety mě oslovila pedagogika R. Steinera aplikovaná ve waldorfských školách a anthroposofie vůbec; zrovna tak jako mnoho dalších lidí, kteří se už několik let snaží, aby se v tomto duchu mohly rozvíjet i jejich děti. Ale kde, když zatím společenské podmínky nedovolují, aby matky zůstávaly se svými dětmi doma a vzdělávaly je, a přitom základní školní docházka je povinná? V mnohých místech naší republiky už waldorfské školy fungují řadu let, ale co zde - na jihu Čech? Pouze jedna v Písku! V Českých Budějovicích se zatím podařilo otevřít dvě oddělení waldorfských tříd při MŠ Nerudova, ale co pak s dětmi dál? Proto tolik naděje a radosti, když se ve školním roce 2006/07 podařilo na Hluboké získat prostor pro první waldorfskou třídu základní školy s možností pokračovat zde s waldorfskou školou i v budoucnu. A proto i velké odhodlání „do toho jít“ - i za cenu osobních obětí.

Nebylo jednoduché opustit bývalé žáky a přátele v Českém Krumlově, vyměnit prostorný vlastní byt v tomto krásném městě za „studentský“ podnájem na Hluboké, o víkendech jezdit na seminář do Prahy místo za vnoučkem, stále se něco nového učit a objevovat vlastní „skryté rezervy“, změnit pracovní kolektiv a přizpůsobovat se nově jeho letitým zvyklostem, zútulnit si pracovní prostředí ... Zrovna tak, jako nebylo pro většinu rodičů snadné rozhodnutí, aby jejich prvňáček dojížděl. Znamená to budít děti o něco dříve, než kdyby navštěvovaly školu v blízkosti svého bydliště, domlouvat se na službách při doprovodu dětí autobusem, případně dvakrát denně absolvovat cestu autem na stále přeplněnějších silnicích ... Stojí to všechno za TO?

Odpověď je jasná! Vždyť vznikem další waldorfské třídy při ZŠ Hluboká - ve školním roce 2007/08 opět 1.C - bylo znovu umožněno osmnácti dětem a jejich rodinám prožívat, že ... „nejen chlebem živ je člověk“.

A tak se stal „zázrak“. Za vydatné pomoci všech zúčastněných jsme se v září sešli v krásné růžové třídě s růžovými hedvábnými závěsy, se skřítky - pomocníčky na ročním stolku. Ve třídě, kterou svými dlaněmi s láskou vymalovali rodiče i sourozenci prvňáčků, a v níž se také rodiče jednou za měsíc setkávají - nejen, aby se informovali o tom, co všechno už děti ve škole zvládly, ale abychom se i vzájemně podpořili při své životní cestě za Světlem.

Od září, kdy jsme „vypluli na společnou plavbu“, jsme vzájemně obohaceni

- jak děti, tak i dospělí - o nové přátele, poznatky i prožitky, zažité nejen v prostorách třídy a školy, ale i v krásném prostředí školní zahrady a přilehlého zámeckého parku.

A to nejen ve vyučovacím procesu, ale i mimo něj - při slavnostech, které provázejí dění ve waldorfských školách během celého roku a jsou příležitostí k setkávání se celých rodin a na jejichž přípravě se rodiče také aktivně podílejí. Všichni si stále prožíváme pravdivost slov, která se stala mottem našeho prvního setkání: „Tobě dávám, od tebe přijímám, spolu se dělíme a z toho žijeme.“ V tu chvíli není dojíždění a osobní nepohodlí to podstatné ...

Je nesnadné posoudit, co se v dětech hlouběji uloží - zda nové říkanky a písničky, rytmická cvičení, písmenka a číslice poznaná a prožitá z příběhů a obrazů, radost a pýcha nad vlastnoručně tvořenými učebnicemi - epochovými sešity, objektivitelské pocity při malování a poznávání kvality barev, radost z poznávání dalších dvou jazyků a nejnověji z objevování tónů při hře na flétnu. Nebo prožitků z Michalovské slavnosti, kdy je anděl doprovázel v odhodlání zabojoval si se svým vlastním strachem? Jak hluboko se v duši uloží prožité soucítění při dělení se o vlastnoručně upravené rohlíčky se žebřákem po vzoru sv. Martina nebo rozechvělé očekávání při cestě spirálou ke světlu? A co si do života odnesou z královských gest i pokorného pokleknutí před jesličkami při dramatizaci vánoční hry? Zůstane v nich už napořád pocit vděku a úcty k Zemi před každým jídlem, podporovaný každodenní průpovědí před svačinou? A co úcta k Bohu a poznání z ranní průpovědi, že „... údům sílu dá moc ducha v mé duši ...“? A co pocit, že paní učitelka i vychovatelka respektují jejich individualitu a vkládají důvěru v jejich schopnosti i konání a samy se od nich učí? A zkušenost, že se vyplatí dodržovat domluvená pravidla a chovat se k ostatním s úctou, pokud se i oni mají takto chovat ke mně? Ze cesta odpouštění je ta nejučinější při řešení konfliktů?

Věřím, že vše se ukládá hodně hluboko a podporuje sílu a radost na cestě za poznáním ke svobodě ...

Bude i v dalších letech tento proces probíhat při ZŠ Hluboká? A co budoucí prvňáčci, kteří se chystají k zápisu do waldorfské školy, budou mít svoji třídu na Hluboké? Hluboká, jak dlouho budeš spojovat naše osudy ... ?

Miroslava Štandová
(třídní učitelka 1.C, ZŠ)

Proč zapsat dítě do waldorfské školy?

Jsem rodič dítěte ze současné první třídy waldorfské školy na Hluboké. Včera jsme měli „rodičák“, kde nám paní učitelka Štandová četla článek, který připravila do tohoto časopisu, a mluvilo se mj. o tom, že když chtějí mít rodiče tenhle časopis, měli by taky něco pro to udělat. Tak jsem se rozhodla taky trochu přispět, protože i já chci časopis Zvonek mít.

Můj příspěvek je možná spíš pro rodiče, kteří uvažují o tom, zda svého předškoláčka zapsat do waldorfské školy.

Nebudu popisovat, co všechno se ve waldorfské třídě děje, vezmu to z jiné strany. Spíš se zamyslím nad tím, jestli stojí za to dítě do waldorfské školy dát.

Pravda, pro nás rodiče je to trochu víc starostí, než by asi bylo v „normální“ škole. Třeba dojíždění na Hlubokou (my jsme z Č. Budějovic), častější „rodičáky“, pomoc při přípravě slavností atd. Ale na druhé straně, rodičovství není jednoduchá věc a ta nejjednodušší cesta není vždy ta nejlepší. A tady jde o hodně. Jde o budoucí život našich dětí. (A vlastně taky o budoucí život nás. Vždyť když bude spokojené naše dítě, budeme spokojeni i my. Nebo ne?) Možná to zní moc nadneseně, ale myslím, že jsou teď děti ve věku, kdy se rozhoduje o tom, jací z nich budou „dospěláci“, jestli budou mít radost ze života nebo jestli se budou cítit životem vládněti, bez jakékoli možnosti svůj život ovlivnit. Samozřejmě asi nejdůležitější roli hraje my, rodiče, ale i škola je obrovským formovatelem, někdy deformovatelem, dítěte.

Všude kolem sebe vidím „stádovitost“. Stádovitost v tom, že např. přišlo zdáření a většina lidí nadává. Platí se za recepty u lékaře a většina lidí nadává. Přijde řeč na politiku - a většina lidí nadává. Kam se vytratila „lehkost bytí“? Někteří rodiče možná nebudou vědět, o čem to vlastně píšu. Ale já jsem velice věčná a děkuji lidem, kterým se tady podařilo rozjet waldorfské školství, děkuji i učitelkám obou waldorfských tříd, že jim stojí za to waldorfskou pedagogice se věnovat - což jistě zabere spoustu času, a děkuji za to, že jsem mohla své dítě svěřit tomuhle školství. Udělala jsem to s velkou důvěrou v to, že mi (a samozřejmě mému manželovi) pomůže vychovat z mého dítěte člověka, který bude vědět, kým je, který bude znát své přednosti i, řekněme své slabiny, bude vědět, kde je v životě jeho místo, jaké si má vybrat povolání, aby ho práce bavila a těšila, vážit si svého těla a neublížovat mu (třeba kouřením nebo bráním drog), bude mít přirozenou úctu k ostatním lidem a světu a přírodě vůbec, prostě věřím tomu, že table pedagogika přispěje k tomu, aby z mého dítěte vyrostl spokojený člověk. A to je moje hlavní přání. Mít spokojené dítě. A myslím, že waldorfská škola je tady velkou oporou a pomocí.

Když jsme se rozhodovali, kam Evu zapíšeme, byla tady na jedné straně obrovské plus, a to waldorfská škola, a na druhé straně malé minus. A to - dojíždění. Postupem času se dojíždění rituál „zaběhl“ a to malé minus se vytratilo.

A v neposlední řadě - těch pár školních let uběhne jako voda a já chci mít, až se ohlednu zpět, dobrý pocit z toho, že jsem udělala pro své dítě to nejlepší, co jsem mohla. Alespoň pokud jde o formu výuky ve škole a tím i součást přípravy na život. A teď ten dobrý pocit mám!

Šárka Bláhová
(maminka Evy Bláhové, 1.C)

**Zaujala vás
waldorfská pedagogika?
Chcete se
dozvědět více?**

Navštivte naše webové stránky
www.waldorfb.cz
nebo nás kontaktujte na adrese
info@waldorfb.cz,
případně na telefonních číslech
+420 605 286 389
+420 608 977 014

NAVŠTIVTE NÁS TAKÉ NA WEBU:
www.waldorfb.cz

Mé zkušenosti a zážitky z 2.C aneb disciplína waldorfského učitele

Je leden, začal nový rok 2008. Zbývá pár dní do konce prvního pololetí, a tak se při psaní vysvědčení zamyslím nad každým záčkem. Přitom se mi vrací vzpomínky na naše společné chvíle ve třídě, v zámeckém parku nebo v okolí Hluboké, na slavnosti a jejich přípravu, na divadelní představení, na oslavy narozenin, na jednotlivé hodiny a epochy, ale i na rodiče, naše témata rodičovských schůzek a jejich píli při psaní čítanek. I když se nám tu a tam něco nepodaří nebo zažijeme neúspěch a zklamání, musím říci, že máme za sebou pět velmi krásných a na události bohatých měsíců.

Druhý rok s mojí třídou vnímám jako určitý výdech a etapu, ve které nabírám síly na další školní rok, v němž většina dětí bude vstupovat do významné vývojové fáze - do „Rubikonu“. Oproti první třídě už děti přesně ví, co je to být školákem a znají dobře svůj třídní kolektiv. Každý školní rok je něčím výjimečný a to samé platí i o jednotlivých třídách. Třídní učitel se osudově setkává s dětmi a s jejich individuálními nadáními a charaktery. Tyto kvality nebo nedostatky se pak odráží v celkovém obrazu třídního kolektivu. V této souvislosti přemýšlím i o obecných pedagogických otázkách. Jednou z nich je také otázka disciplíny.

S přibývajícím praxí pozoruji, že dobře vystavěná výuka a živá metodika mohou vést k pracovnímu klidu ve třídě a odbourání nekázně. Proto se každá výuka rozděluje na různé části, které napomáhají rytmickému průběhu dne a střídání fází odpočinku a soustředění. Když děti přijdou do školy, mají většinou za sebou dlouhou cestu do školy a jsou nesoustředěné. Proto v rytmické části nejprve společně recitujeme a zpíváme, abychom opět vnímali společenství naší třídy a připravili se na celodenní výuku. V této části děti také prožívají různými smysly učební látku z českého jazyka, matematiky a kreslení forem nebo opakujeme učivo z minulého dne, přičemž se děti hlásí a chtějí se podělit o své nabyté zkušenosti a vědomosti, které si doma opakovaly. Většinou přitom zažijeme něco veselého a celá třída se tomu pěkně od plic zasměje.

Novinkou v naší třídě je každodenní chvilka žonglování, při které zdokonalujeme šikovnost našich rukou a smysl pro rovnováhu. Poté si připravíme epochové sešity, do kterých budeme nějakou dobu psát, kreslit formy nebo malovat. Při vytahování sešitů z aktovek si děti najdou příležitost, aby si popovídaly se svým sousedem a díky rozhovoru dojde k uvolnění a výdechu před další soustředěnou prací. Na konci hlavního vyučování následuje část vyprávění a dobře připravené vyprávění třídu opět stmelí dohromady a děti mohou se zájmem naslouchat bajkám nebo legendám. Každý den učitel přemýšlí o metodickém průběhu výuky a uvědomuje si,

že děti mají od přírody velkou chuť k učení, která ale nesmí být zničena abstraktním nebo nudným výkladem.

Mají děti poslouchat a nebo mají mít co nejvíce svobody projevu? Dříve by se učitel nad takovou otázkou vůbec nezamýšlel. Bylo samozřejmostí, že děti musely poslouchat. Zkušenosti ale také ukázaly, že takový způsob výchovy znamenal potlačení vlastní vůle a vlastního Já a vedl k příliš nesvobodnému spoutání tradicemi. Když měly ale děti naopak absolutní volnost a mohly si prostě dělat, co chtěly, vedla taková výchova k nevázanému chování bez jakýkoliv pravidel a respektu. Proto je třeba ve waldorfské škole najít zlatý střed. Díky mnoha zážitkům, které třída nashromačtila se svým třídním učitelem, a díky tisícům

radostných chvil, které jim učitel připravil, vznikne mezi učitelem a dětmi tak silné pouto, že děti poslouchají svého učitele z lásky.

Samozřejmě je také jasné, že poslušnost je pro tuto věkovou skupinu nezbytným výchovným

prostředkem, ale měl by

být doplněn i o jistou dávku svobody, která dovolí dítěti poslouchat z lásky a náklonnosti k dospělé autoritě. Děti v dnešní době potřebují pevnou ruku a jasné vedení. Na závěr bych ráda uvedla pár pravidel o disciplíně, které se snažím dodržovat na základě vlastní praxe. Jisté je, že trest a pochvala v rámci třídy jsou tou nejtěžší složkou výchovy:

1. Pochvala skoro vždy pomůže více než pokárání.
2. Tresty ukládat s fantazií, tak aby byly pro žáka pomoci. Trest má uzdravovat.
3. Humor je nejlepším prostředkem k udržení disciplíny.
4. Neříkej jako první, že třída je nevychovaná, ale zeptej se nejprve sama sebe, co jsi udělal(a) špatně.
5. Nikdy se neurážej.
6. Děti chtějí v první řadě zažít člověka jako takového a ne profesi učitele.
7. Nejdůležitější je zachovat si lásku ke třídě.

Jak bylo výše zmíněno, silné pouto mezi žáky a učitelem vznikne na základě mnoha společných prožitků a radostných chvil, což platí i pro vztah učitele a rodičů. Bez nich a jejich aktivního přístupu by se totiž na naší

škole nemohly uskutečnit mnohé akce a slavnosti. Chtěla bych poděkovat rodičům z 1.C, kteří se letos postarali o hladký průběh celé Svatomartinské slavnosti. Krásný byl zážitek z Adventní spirály, jež si odnesly obě třídy s jejich učitelkami a rodiči, a který byl letos umocněn profesionálním hudebním doprovodem paní Struskové a pana Jírovce. Významným mezníkem mezi starým a novým rokem byla společná vánoční besídka

1.C a 2.C, při které obě třídy zahrály vánoční hry a pochlubily se pásmem anglických písniček, básniček a krátkou zdramatizovanou pohádkou. Rodičům z 2.C děkuji za krásné kostýmy a všem za připravené občerstvení.

*Kateřina Kozlová
(třídní učitelka 2.C, ZŠ)*

Škola bez domácích úkolů?

Za svoji praxi jsem se s tématem „domácí úkoly“ setkala nejen při třídních schůzkách s rodiči, ale i při diskusích učitelů na kolegiích. Z rozhovorů vyplynuly různé zkušenosti a zajímavé postřehy, o kterých bych ráda napsala, popř. Vás motivovala k diskusi s třídním učitelem Vašich dětí.

V kruzích waldorfských škol zaznívá občas názor, že děti mají velmi málo domácích úkolů nebo jsou příliš jednoduché. Někteří z rodičů si stěžují, že děti kromě školní docházky nemají co na práci a že by svůj volný čas měly trávit větší přípravou na své budoucí povolání, a nepromarnit tak zbytečně volný čas.

Setkala jsem se ale i s opačným míněním, že domácí úkoly naopak narušují soukromí rodiny a při pracovní vytíženosti rodičů nelze přeci očekávat, že se z rodičů stanou neplacení učitelé a budou několik hodin trávit nad domácími úlohami na úkor jiných rodinných aktivit.

Věřím, že každý z učitelů si v tomto smyslu klade následující otázky: „Jak ovlivňuje současná doba podmínky dítěte a jeho domácí přípravu na školu? Jaké cíle by měly domácí úkoly plnit?“

Pedagogové na waldorfských školách rodičům připomínají zásady waldorfské pedagogiky a jedním z cílů tohoto vzdělávání je respektování jednotlivých fází vývoje dítěte. Každá vývojová fáze má svou důležitost, a proto by se žádná z nich, ani dětství ani dospívání, neměla obětovat jiné. Jedním z pedagogických cílů je nabídnout dětem a dospívajícím dostatek času a příležitosti prožít svoji vývojovou fázi tak, aby v ní našli přiměřený prostor nejen pro školní povinnosti, ale i své vlastní specifické zájmy.

Zdůvodnění, proč dávat žákům domácí úkoly, jsou různá. Nejčastěji zaznívá názor: „Domácí úkoly by měly sloužit k procvičování a upevnování znalostí, k prohlubování a zpracování probraného učiva.“ Tento názor může v některých případech působit dogmaticky, neboť na vypracovaných domácích úkolech nelze po každé přezkoušet, jestli byly tyto výše zmiňované cíle splněny a dosaženy. Rudolf Steiner byl tehdejšími waldorfskými učiteli také dotazován, jestli je dobré zadávat domácí úkoly nebo ne. Steiner se k tomu vyjádřil tak, že by domácí úkoly měly být zadávány jako dobrovolné úkoly pro ty, kteří je chtějí vypracovat.

Tento ideál lze pochopit i v tom smyslu, že by žáci měli domácí úkoly plnit s radostí a cílem by nemělo být jejich pouhé rychlé vyřešení, ale domácí úkoly by měly vzbudit u žáků zájem o dané téma. Nejde ale přeci o to, abychom každému žákovi vymýšleli individuální domácí úkoly, ale aby se učitel snažil formulovat domácí úkol tak, aby si každý žák sám mohl zvolit jemu

přiměřenou cestu vypracování zadané úlohy. Je třeba také přemýšlet o tom, jestli dítě vidí v domácích úkolech ty samé cíle jako dospělí? Dítě má většinou jiný cíl - např. je pěkné počasí a chce si hrát venku nebo si začalo číst napínavou knihu, a tak je jeho cílem, aby co nejdříve zvládlo svůj domácí úkol a v té chvíli mu nezáleží na tom, jestli se zlepšil v matematice nebo v psaní.

Jsou tedy domácí úkoly, které mají motivovat žáka k práci, nemožným cílem? Možné postupy a cíle se v každé škole liší. Za velmi důležité považují také metodickou organizaci celého vyučování, která je často opomíjeným, ale velmi důležitým vzdělávacím faktorem. Obecně vzato, pro život nejsou rozhodující pouhé obsahy učiva a prožití úspěchu a neúspěchu, nýbrž celková motivující atmosféra ve výuce, která dokáže v dětech vzbudit zájem, aniž bychom museli zvyšovat množství předávaných faktů a vědomostí. Ve waldorfské škole se k integraci domácích úkolů nabízí i hlavní vyučování, při kterém můžeme respektovat individuální úspěchy žáka (možnost výběru z doplňujících nepovinných cvičení, po ukončení dané práce lze rozvíjet individuální zájmy žáka - četba vlastní knihy, kresba, pomoc spolužákovi nebo učiteli atd...).

Závěrem lze dospět ke stanovisku, že forma a četnost domácích úkolů vždy souvisí s osobností jednotlivého učitele. Ten by měl rodiče informovat, jakou formou bude domácí úkoly zadávat a jaké cíle chce jimi dosáhnout, což může také vyplynout z konkrétní situace ve třídě nebo ze spolupráce s rodiči. Každý pedagog se také snaží přemýšlet o smyslu zadávaných domácích úkolů a dosáhnout ideálu, aby je děti plnily s radostí. Myslím, že tento záměr se mi naposledy podařil ve druhé třídě, kdy děti dostaly za domácí úkol připravit si samy zdravou svačinku (zdravá výživa byla tématem v předmětu Člověk a jeho svět) a ve třídě jsme zažívali velkou euforii a ihned se diskutovalo o přípravách a možnostech, jak tento domácí úkol splnit. Někomu by se mohlo zdát, že je to příliš jednoduchý úkol, ale děti si prakticky vyzkoušely, co je to příprava svačiny a jaké potraviny jsou pro ně zdravé.

Těším se na Vaše případné dotazy.
S pozdravem

*Kateřina Kozlová
(třídní učitelka 2.C, ZŠ)*

Proč jsem zvolila waldorfskou základní školu?

Když jsem studovala na střední pedagogické škole v Prachaticích, bylo jejím cílem vychovat z nás osobnosti. S láskou a elegancí se učitelé snažili dostat z nás to „nejlepší“, co bychom měli vepsat do čistých dětských duší. Vysoká škola už nebyla tolik zaměřena na cit a lásku, ale na vědomosti a teorii.

Čas letěl a z pedagoga se stal rodič. Den co den jsem chodila kolem škol a poslouchala ošklivé rozhovory dětí, nevázících si rodičů ani pedagogů, viděla je kouřit tabák i „trávu“ a duchu si říkala: „Tady má být mé dítě? Chci, aby zapadlo do úspěchaného světa, kde peníze mají větší váhu, než láska? Ne! Chci mít dítě vážící si mě i všech ostatních lidí kolem něj“. Zvolila jsem tedy waldorfskou základní školu. Vůbec ne proto, že bych odsuzovala způsob výuky na základních školách běžného typu. Ani proto, že by se snad na těchto školách nenašli kvalitní pedagogové. Naopak věřím, že jich je tam spousta až na pár výjimek. Ale přiznejme si, že jejich podmínky pro výuku jsou stále těžší. Málomocný pedagog na běžné základní škole se těší na rodičovské schůzky. Tam se většinou dozví, jak je špatný učitel, špatný je způsob výuky, protože děti nic neumí, nároky jsou příliš vysoké, některé žáky nemůže obodnotit správně, protože rodiče dávají škole peníze, atd. ... Je na něj vyvíjen tlak od rodičů i od vedení. Mladí pedagogové přicházejí s nadšením a starší pedagogové odcházejí znechucení a zničení.

Na waldorfské škole je to jinak. Všichni se snaží spolupracovat. Pedagogové pracují mnohem víc a přesto s úsměvem a nadšením. Rodiče víc poslouchají a méně kritizují. Výuka a hodnocení probíhá jinou formou. A všichni se snaží o to, aby jejich děti byly šťastné. Trošku jsem se bála křesťanství a průpovědí, ale i to je v nás. Je snad rozdíl, jestli vedle tabule visí obraz prezidenta nebo panenky Marie? Není, všechno je to o lidech. A tady se sešli moc fajn lidé a já svého rozhodnutí nelituji. Škoda jen, že ti, kteří rozhodují o dalším pokračování této školy, dají na pomluvy místo toho, aby našli prostory, kde by tato škola mohla pokračovat. Má přeci stejné právo jako jiné státní školy na výchovu a vzdělávání dětí. Doufám, že se prostory najdou a šťastných dětí, rodičů, učitelů i vychovatelů v této úspěchané době bude přibývat.

Na závěr bych chtěla dodat, že nejsem členkou žádné sekty, dokonce nejsem ani člověk uznávající křesťanskou víru, věřím v jiné hodnoty. Jsem jen obyčejnou maminkou a moc bych si přála, aby se naše děti měly dobře. Chtěla bych poděkovat všem, kteří nám, rodičům, v této nelehké úloze pomáhají.

*Lucie Strusková
(maminka Veroniky Struskové, 1.C)*

KALENDÁRIUM SVÁTKŮ A AKCÍ

LEDEN - ÚNOR

• **úterý 29. 1. 2008 v 19:00 hodin** - MŠ Nerudova České Budějovice (třída Skřítků) - přednáška Tomáše Boňka, faráře Obce křesťanů, na téma „Křesťanství a waldorfská pedagogika“

• **středa 30. 1. 2008 16:00 hodin** - c. k. Solnice České Budějovice - divadelní představení členů dramatických kroužků prvních a druhých tříd při ZŠ Hluboká nad Vltavou: „Tataťukova cesta ke Krystalové hoře I.“ (1. třída), „Legenda o sv. Anežce České“ (2. třída)

• **čtvrtek 7. 2. 2008 od 14:00 do 18:00 hodin** - ZŠ Hluboká nad Vltavou - 1. termín zápisu do 1. waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou - Informace: Mgr. J. Gažiová 776 318 057 (8:00 - 11:00 hodin), Mgr. R. Konířová 605 286 389, příp. info@waldorfcb.cz a www.waldorfcb.cz

• **pátek 8. 2. 2008 od 14:00 do 18:00 hodin** - ZŠ Hluboká nad Vltavou - 1. termín zápisu do 1. waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou - Informace: Mgr. J. Gažiová 776 318 057 (8:00 - 11:00 hodin), Mgr. R. Konířová 605 286 389, příp. info@waldorfcb.cz a www.waldorfcb.cz

• **úterý 19. 2. 2008 od 17:30 hodin** - ZŠ Hluboká nad Vltavou (1.C) - rodičovská schůzka waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou

• **úterý 19. 2. 2008 od 20:00 hodin** - ZŠ Hluboká nad Vltavou (2.C) - rodičovská schůzka waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou

INZERCE

Víkendový kurs na téma:
„Waldorfská pedagogika“
s Mgr. Ivou Bečvářovou.

Kdy: 8. - 10. 2. 2008
Kde: Nesměň u Ločenic

Více informací naleznete na adrese:
<http://www.centrum-nesmen.cz>

Dramatické kroužky aneb Co se tam vlastně děje?

30. ledna 2008 se uskutečnila v českobudějovickém c. k. Solnice premiéra dvou představení, která připravily děti navštěvující dramatické kroužky 1. a 2. třídy při ZŠ v Hluboké nad Vltavou. Obě vystoupení byla vyvrcholením práce v prvním pololetí. Myslím, že je na místě toto období popsat a zhodnotit.

Prvníci se pohybuji v říši pohádek, a tak jsem pro práci na dramatickém kroužku zvolila knihu Jacoba Streita „Tataťukova cesta ke Krystalové hoře“.

Literární předloha je přece jenom pro první třídu dosti rozsáhlá, a tak jsem text rozdělila na dvě části.

V první části skřítek Tataťuk doputoval na pátou horu a získal přítele, ve druhé části pak bude příběh pokračovat a děti se s ním budou seznamovat a hrát ho ve druhém pololetí tohoto školního roku. Kromě rozdělení předlohy bylo třeba přizpůsobit text paměťovým možnostem dětí. Proto jsem prozaický text přebásnila, vytvořila jednoduché rýmované dialogy, které si děti snáze a s radostí osvojovaly. S prací na příběhu skřítky Tataťuka jsme začali v říjnu, pokračovali v listopadu, v prosinci jsme se věnovali přípravě vánoční hry, ale od ledna jsme už intenzivně pracovali na celém textu první části. Kostýmy jsme si částečně vypůjčili z předchozích divadelních představení a zbytek upravila nebo nově ušila paní Kalčíková. Rodiče dětí z 1.C ochotně pomohli s dopravou dětí do ČB a dozorem v divadle Solnice. Svou třídu velmi podpořila třídní p. učitelka M. Štandová.

Hned na počátku práce bylo jasné, že mám před sebou opravdové herecké talenty a nadšence. Nejen že je zaujalo téma, ale děti si velice rychle zapamatovaly hlavní části hry a přistupovaly k práci velice tvořivě. Jejich fantazie je taková, že jsem usoudila, že ji nebudu omezovat hotovými kulisami, ale nechám přímo děti, aby vytvořily lávku přes potok, jeskyni, skalní rozsiedlinu, či ono pověstné divadelní křoví. Pokud jste se od dětí dozvěděli, že hrály na kroužku křoví, pak vězte, že to nebylo za trest a že naše křoví není nikterak statické - roste až bují a pro malého skřítky je velkou překážkou. Děti se v průběhu nacvičování v rolích střídaly, škoda,

že nemůžete zažít všechny herecké výkony! Tím nejtěžším úkolem pro mne bylo obsazení rolí právě pro hlavní představení a tady musím přiznat, že vzhledem k omezenému počtu představení opravdu nemohou být spravedlivě uspokojeni všichni, protože poptávka po hlavních rolích byla

opravdu značná a silně převyšovala nabídku, ale při práci v kroužku jsem na spravedlnost dbala. Děti by se stejně nedaly!

Práce v dramatickém kroužku je živá, tvořivá a zábavná, ale skrývá také momenty, které pro děti nejsou vždy zábavné, avšak

pro vznik představení nezbytné. Co tedy taková práce obnáší a co se děti učí? Kromě samotného textu, který se opakuje často ve spojení s pohybem a který musí být přednesen srozumitelně a zajímavě, si děti musejí zvykat na spolupráci. V představení totiž nikdo není sám za sebe, ale každý je střípkem mozaiky, bez kterého by celkovému obrazu něco scházelo. Aby mozaika držela pohromadě, musí myslet jeden na druhého. Když skončí výstup koboldů, kteří jsou značně neposední a škodí

Tataťukovi, kde mohou, musí se koboldi uklidnit a tiše sledovat další výstup. Představení pro každého znamená, že se začíná zvonečkem na začátku a končí ukloněním na konci, mezitím jsou všichni stále herci, jedna parta, které záleží na tom, aby byl příběh napínavě vyprávěn. To, že jsem hercem, i když nemluví, je pro děti velmi těžké prakticky zvládnout a je to též obraz pro jejich začleňování do školního života a společenství třídy, tedy respektování dohodnutých pravidel a soužití a spoluprožívání v kolektivu třídy. Ve sportu

je to obdobné, např. fotbalista stále běhá a hraje za své družstvo, i když nemá všech 90 minut míč u nohy a nestřelí góly. Kdyby po odehrání míče šel hrát na chvíli pohovořit s kamarádem na tribunu, velmi by družstvu chyběl. Je to tedy především vůle, kterou děti svou práci posilují. Ale to není zdaleka všechno!

Všemi možnými způsoby je probouzen také cit - vcitováním se role (říkáme jednoduché říkanky smutně, vesele, rozčileně, tajemně, vychloubačně...), snažíme se být Tataťukem, který se raduje a zároveň se bojí. Dále je rozvíjena empatie vůči druhým, a to vůči druhým v rolích (Tataťuk - Huškuš), ale i vůči kamarádům hercům (napovídání, pomoc, rada, radost z úspěchu), výrazně podporujeme cit pro mluvené slovo a celkovou úroveň projevu. Je toho moc, ale děti jsou velmi otevřené, rády se učí, baví je hrát. Hrají rády hlavní postavy, ale jsou tací, kteří si řeknou o roli skalní rozsedliny nebo diváka (někdo je unavený nebo se necítí dobře nebo se také třeba urazí, že není Tataťuk), děti pak mají pro koho hrát. Pokud je někdo divákem, stává se také pomocným režisérem, který může poradit, co by se mohlo změnit.

V prvním pololetí navštěvovalo dramatický kroužek prvňáčků 16 až 17 převážně velmi nadšených dětí.

Ve druhé třídě byla letos situace v lecčem jiná. Vyprávěcí látkou jsou bajky a legendy o svatých. Pro první představení a práci v prvním pololetí jsem zvolila legendu o sv. Anežce České.

Čerpala jsem z knihy Ivana Renče „Kytice z královské zahrady“, kde je příběh sv. Anežky České zpracován v kapitole „Nevěsta“. Každý svatý nějakým způsobem překonal sám sebe, obětoval se pro druhé, trpěl a zemřel pro pravdu nebo posiloval lidskou víru a dal za to i vlastní život. Sv. Anežka, ač královská dcera se všemi výhodami, které jí její postavení přinášelo, se rozhodla, že svůj život zasvětit pomoci chudým, opuštěným a nemocným, nechala pro ně postavit špitál, ve kterém i ona sama pomáhala. Stala se řeholnicí, vzdala se svého bohatství pro potřebné.

Vzhledem ke složení souboru 2. třídy, převažují v našem zpracování legendy ženské postavy, ale král Přemysl Otakar I. samozřejmě nechybí! Děti bylo v prvním pololetí 10 až 11. Legenda je zaujala, ale čekal je velmi těžký, tentokrát prozaický text! Problémy s jeho osvojením skutečně nastaly, i přes časté opakování, a tak v několika případech vypomohli

rodiče domácí přípravou. Pro sebevědomé energické dívky byla postava princezny, která se vzdá všeho ve prospěch ostatních velkou výzvou a Anežčino rozhodnutí

a následující proměnu rády prožívaly stále znovu. Myslím, že je velmi vnitřně obohatala a posílila jejich schopnost vcítit se do druhých, nebýt sobeckými. Méně sebevědomé členky souboru rády převzaly role dvorních dam a pomocnic sv. Anežky. Ale tentokrát měl málokdo pouze jednu roli, jako zkušenější bardi se mnohé rychle převtělují v další postavy – sudičky, pradelny, chudého a nemocného. Po celé představení musejí být všichni neustále ve střehu. A proces učení a posilování vůle pokračuje, to není jen tak, jeden

rok na to nestačí, naučené je třeba upevňovat a rozvíjet a pokaždé znovu se pokoušet dosáhnout harmonické souhry.

Celý říjen probíhal ve znamení hádek družáček, kdo bude hrát Anežku, královnu atd.; mnohdy se objevily slzy, ale modrý sešit byl neúprosný a snažil se pokaždé rozdělit role jinak. Naštěstí urážení a hádky ustaly. Děti sršely nápady, mnohdy samy připravily úvodní scénu ještě před začátkem kroužku. Velké nadšení vzbudily kostýmy zapůjčené p. Polívkovou, hra byla rázem barevnější. S přípravou a ušitím zbývajících kostýmů opět vypomohla p. Kalčíková a využila k šití látky, které v loňském roce darovala třídě p. Surá.

Myslím, že legenda velmi živý a emocionálně labilní soubor zklidnila, všichni mohli zažít vážnost o s u d o v é h o rozhodnutí i sílu vnitřního přerodu hl. postavy. Nicméně toto vážné téma bude třeba vyvážit v druhém pololetí veselejším textem, kterým bude bajka, takže kostýmy zvířátek

z vánočních hry a masopustu, milí rodiče z 2.C, jistě ještě budeme potřebovat!

Velmi děkuji všem, kteří jakkoliv pomohli s představením, ať během jeho příprav nebo přímo v Solnici a těším se na další práci s Vašimi dětmi i spolupráci s Vámi.

*Radka Koniřová
(vedoucí dramatického kroužku 1.C a 2.C, ZŠ)*

!!! Sledujte <http://www.waldorfb.cz> !!!

Je spuštěna webová prezentace loňské první třídy.

*Zajímavé články, krásné fotky! Děkujeme všem, kteří přispěli!
Na prezentaci se podíleli Kateřina Dvořáková, manželé Radka a Radim Koniřovi
a mnoho skvělých fotografů z řad rodičů dětí.*

Chcete-li

- napomoci uskutečňování waldorfské pedagogiky u nás
- přispět k vytvoření pluralitní vzdělávací nabídky v ČR, jejíž součástí budou i waldorfské školy a další alternativy, a podpořit vytvoření svobodného vzdělávacího prostředí, kde bude práce iniciativních a reformních pedagogů ceněna, nikoli byrokraticky blokována
- být informováni o dění ve waldorfských školách a čerpat inspiraci ze zkušeností českých i zahraničních pedagogů, včetně množství podnětů pro sebevzdělávání

staňte se

PŘÍZNIVCEM WALDORFSKÉ PEDAGOGIKY

jako přispěvatel
Asociace waldorfských škol ČR.

Svým příspěvkem 365 Kč ročně (tj. 1 Kč denně; studenti polovic, učitelé WŠ taktéž) podpoříte vše, co AWS obstarává pro waldorfské školy i širší veřejnost.

Mimo jiné podpoříte

- vzdělávací semináře waldorfské pedagogiky a další kulturní a vzdělávací akce - přednášky, umělecké kurzy atd.

- vydávání původní české i překladové pedagogické literatury, která se zabývá klíčovými výchovně vzdělávacími otázkami, včetně metodických materiálů

- poskytování pomoci waldorfským iniciativám a vznikajícím školám

- prosazování práva na svobodnou volbu vzdělávání u nás; tak, aby o způsobu vzdělávání svého dítěte mohl rozhodovat informovaný rodič (a nikoli diktát úředníka)

Jako podporovatele Vás budeme informovat o dění ve waldorfských školách, principech celostní pedagogiky i o mnoha dalších souvisejících tématech:

- 4x ročně obdržíte zdarma časopis *Člověk a výchova* (rozsah cca 50 stran), který 2x ročně vyjde i s přílohou *Studánka pro výchovu v raném věku*

- s předstihem Vám předáme i další informace - o aktuálních událostech, vzdělávacích seminářích, divadelních představeních, koncertech, bazarech atd.

Elektronickou přihlášku příznivce waldorfské pedagogiky můžete vyplnit na webové adrese:

<http://www.iwaldorf.cz/podpora.php?menu=zpr-pod>

Pokud potřebujete doplňující informace nebo se chcete domluvit na jiné formě či podmínkách Vašeho přispěvatelství, kontaktujte nás laskavě na obec@iwaldorf.cz nebo na telefonu 775 723 334.

PROČ ... ?

Oslava narozenin není ve waldorfských třídách formalitou, nýbrž významnou událostí, na kterou se s velkým očekáváním těší nejen oslavenec, ale i celé společenství třídy. Je to jeden z rituálů, který se ve své mimořádné podobě opakuje jen jednou za rok a pak může být ještě několikrát spoluprožíván a spoluvytvářen při oslavách kamarádů. Dítě se na jeden den dostává do středu pozornosti učitele i spolužáků, těší se mnohým privilegiím a raduje se z dění kolem.

Otázka jedenáctá Proč slavíme narozeniny?

Každý učitel si podobu narozeninového dne utváří sám a způsob oslavy se pochopitelně liší také podle věku. V mateřské školce a v první třídě vypráví paní učitelka narozeninový příběh o tom, jak se dítě narodilo, co už ve svém životě prožilo a čemu se naučilo a ukazuje fotografie dítěte. Všechny tyto podrobnosti se pochopitelně dozví s patričním předstihem od rodičů. Teta Jana má krásnou tradici, že se oslavenci v den jeho narozenin vytváří narozeninová knížka s obrázky od všech dětí. Teta Majka zase dává dětem dopředu vědět, kdo bude slavit narozeniny, a děti pak mohou svému kamarádovi přinést malé dárečky. Děti bývají obdarovány i nějakou drobností od paní učitelky. Nesmí chybět ani malé občerstvení, které připraví rodiče, někdy i ve spolupráci s

dítětem. Fotografie z oslav narozenin byly otištěny už v několika číslech *Zvonku* - můžete si na nich všimnout, že děti mají na hlavě královskou korunu, přes ramena pláště a ve tváři obvykle velmi slavnostní a spokojený výraz. Prožívají velmi výjimečný den. Oslavenec si například může vybrat, s čím si bude hrát, v plášti i koruně zůstává celý den a to i při pobytu na zahradě. Děti se samozřejmě velmi těší na své narozeniny, ale radostné očekávání provází také oslavy kamarádů - těší na jejich příběh, co zajímavého uslyší, rády tvoří obrázky do narozeninové knížky a připravují dárky.

V první třídě se oslava ještě velmi podobá té školkové - do třídy přilétá narozeninová víla, oslavenci se zpívá narozeninová písnička, dítě si v královském šatu a s korunou na hlavě vyslechne svůj příběh a pak si může vybrat pohádku, kterou paní učitelka přečte

všem. Nakonec oslavenec zodpovídá různé dotazy spolužáků, např. jaká je jejich oblíbená hračka, jídlo atd. Ve druhé třídě letos paní učitelka vypráví dětem v den jejich narozenin příběh o původu a významu jejich křestního jména.

Školní oslava může být inspirací také pro oslavu doma - alespoň v tom, že by i domácí oslava, obzvláště u předškolních

děti, měla probíhat rituálně. Do některých rodin přilétá v onen velký den - a pouze na tento jeden den - narozeninová víla. Dítě ji ráno najde ve své postýlce, přes den ji má u sebe a večer, než odletí, se s ní může podělit o své zážitky. I předání dárků může být ozvláštěno, např. tím, že dítě hledá schované dárky podle hádanek nebo obrázkové mapy. Naše děti s velikou zálibou každý rok poslouchají, co předcházelo jejich narození, jaké to bylo a co jsme prožili, když byly ještě v bříšku, jakou jsme měli radost, když se narodily. Žbožňují detaily (jaké byly přípravy na narození, jaké bylo v den jejich narození počasí, co řekla babička, když poprvé uviděla svého vnoučka, atd.), veselé příhody z porodnice a

vůbec veselé historky z dětství (jak se učily mluvit, jaké kde způsobily povyražení). A my jako rodiče v tento den vnímáme opravdu mimořádnou příležitost dát dítěti jednoznačně a srozumitelně prožít důvěru ke světu, do kterého se narodilo, že je mezi námi na tom pravém místě, že spolu k sobě patříme, že je vítáno a přijímáno. A to může být pro vyvíjející se bytost velmi posilující prožitek.

Jana Gažiová, Kateřina Dvořáková

Příští téma:

Proč je fantazie důležitější než vědomosti?

Ohlédnutí za 3. Adventním jarmarkem

Další, v pořadí již 3. Adventní jarmark, je za námi. Myslím si, že se opravdu po všech stránkách vydařil nejen pro rozmanitost nabízených výrobků, tvořivých dílniček a občerstvení, ale i díky „novince“, kterou byla živá hudba Honzy Bambase a Libora Petřavského, kterýmž tímto za nás všechny děkuji.

Chtěla bych též touto cestou moc a moc poděkovat pí. ředitelce E. Chlachulové za vstřícnost při jednáních a za možnost uspořádat jarmark v prostorách MŠ Nerudova.

Omluvit se chci uklízečkám pí. Monice ze Skřítků a pí. Aleně z Broučků za drobné nedostatky v úklidu po skončení akce. Tak tedy ... „Promiňte, nechtěli jsme Vám přidělat práci“.

A ze všeho nejvíce chci poděkovat všem rodičům, prarodičům a dětem, kteří se čimkoliv a

jakkoliv zapojili buď v přípravě nebo přímo ve vlastním průběhu jarmarku. Není možné sem vypsat kdo, co a kolik pro jarmark udělal či obětoval (částečně to již udělala teta Jana, viz článek Skřítků), proto všem alespoň takto směřuji za všechny naše děti (pro které to vše vlastně děláme) obrovské díky, díky a ještě jednou díky. Byli jste skvělí (a jste stále) a už teď se těším na Vaši spolupráci při letošním již 4. Adventním jarmarku.

Eva Jírovcová

VYHODNOCENÍ JARMARKU

Vyúčtování 3. adventního jarmarku

VÝDĚLKY:

Stánek ZŠ 1.C – 1900 Kč	Vlny + ubrusy – 8800 Kč	Kolovrat, korálky,
Stánek ZŠ 2.C – 770,50 Kč	Dílna vlna – 500 Kč	Weleda, keramika – 850 Kč
Děti z 2.C – 310 Kč	Papír – 4442 Kč	Jídlo – 4287 Kč
Broučci + Skřítci – 2215 Kč	Sklo, keramika, obrazy – 2265 Kč	Pítí – 3100 Kč
Knihy – 1265 Kč	Zvonek, info stánek – 466 Kč	Vafle – 800 Kč
Antikvariát – 1048 Kč	Dílna perníčky – 308 Kč	
Zvířátka + míčky – 2136 Kč	Dílna sypaná přání – 456 Kč	
Panenko + figurky – 9555 Kč	Dílna vosk – 310 Kč	
		Celkem: 45 783,50 Kč

Peníze jsou uloženy na účtu o. s. Wcollegium a budou dle potřeby k dispozici pro všechny zúčastněné třídy ZŠ a MŠ, pro každou třídu cca 5000 – 7000 Kč.

Eva Jírovcová

ADVENTNÍ JARMARK V PRIENU V OBRAZECH

Postřehy k adventnímu jarmarku - nové nápady

Myslím si, že se adventní jarmark letos jako obvykle moc povedl. Pro mne to bylo jednak příjemné setkání s ostatními rodiči a přáteli, také možnost zakoupit si netradiční vánoční dárky. Těšilo mne, že jsem mohla pomoci při prodeji občerstvení a samozřejmě také nějaké to občerstvení ochutnat.

Líbilo se mi, jak můj syn i ostatní děti s nadšením zasedly ke svému třídnímu stánku a pomáhaly paní učitelce prodávat výrobky, které samy ve škole vyrobily. Moc by mne lákalo navštívit jarmark v partnerské škole v Prienu am Chiemsee. Slyšela jsem vyprávět o třídě přeměněné ve skřítčí sluj nebo v kavárnu z časů mládí našich babiček. Při té příležitosti mne napadlo, že by se třída mohla proměnit třeba v čajovnu, na zem by se daly orientální šátky či koberce, polštářky a čajovnicki či čajovnice oblečení do dlouhých kalhot a halen s vlajíci rukávy by přinášeli čaje v malých konvičkách a nalávali do malinkých čajových mističek, brala by meditativní hudba, ... příjemné zastavení v adventním čase ... A nebo rovnou vyrobíme tu skřítčí sluj?

Tamara Žížková
(maminka Tadeáše, 2.C)

Ohlédnutí za dopravou dětí ze školy v 1. pololetí WŠ

S dětmi se osobně setkávám nejčastěji při jejich přepravě ze školy domů, a jsem svědkem velmi příjemné změny v chování druháků oproti loňsku.

Najednou se celou cestu k autobusu neperou, v autobuse neotvírají okna a nic z nich nevytláčí, dovedou klidně sedět a povídat si, daleko častěji si prohlížet své sbírky obtisků nebo obrázkových karet. Ostatní cestující už na mně tak nějak divně nekoukají, nikdo už si na děti jejich paní učitelce nestěžuje, najednou jsou tak nějak dospělejší...

A prvňáčci? Ti jsou klidnější, ale pokud se přeče jen začne dít nějaká nepolecha, jsou druhákům rovnocennými partnery, je vidět, že jsou kamarádi už ze školky.

Ale abych jenom nechválila ... je la jsem poslední den před Vánocemi s dětmi ze školy autobusem a ke všemu tomu předvánočnímu stresu ze zacpaných Budějovic, pozdnímu příjezdu na Hlubokou, chvatu a přeplněnému autobusu, byl ještě pan řidič na děti zcela nevánočně protivný. Ale nemám se vlastně obližet za 1.pololetím pana řidiče ...?

Tamara Žížková
(maminka Tadeáše, 2.C)

POHÁDKA Obrova zahrada

Byla jednou jedna čarokrásná zahrada.

Rostlo zde mnoho krásných stromů a květin, které svými barvami a svou vůní lákaly včely a motýly. Některé z květů zářily jako hvězdy, jiné připomínaly blankytné moře či tmavý purpur. Med, který vytvořily včelky z nektaru sesbíraného v této zahradě, voněl a chutnal jako žádný jiný. Stromy dávaly v létě a na podzim chutné plody. V jejich korunách se to hemžilo mnoha druhy ptáčků, kteří oživovaly zahradu svým líbezným zpěvem. Od brzkého jara až do pozdního podzimu žila zahrada svůj život.

Do zahrady často chodily děti a hrály si tu. Zahrada patřila jednomu obrovi.

Obr se před mnoha lety vydal na cestu, aby navštívil svého přítele obra za devatero moři. A jak už to tak bývá, když se obři nevidí sto let, mají si dlouho co vyprávět. A tak se obr zdržel velmi dlouho.

Po dlouhých letech se přece jen vrátil zpět do své zahrady. Velice se rozhněval a děti vyhnal. Kolem celé zahrady postavil vysokánskou zeď, aby do ní nikdo nemohl vstoupit.

Nastala zima v celém širokém kraji. Sníh pokrýl celou krajinu, paní Zima namalovala vše na bílo. Po dlouhých bílých týdnech přišlo zase jaro. Ale v zahradě obra tomu bylo jinak.

Sluníčko jen ztěžilo mohlo proniknout přes vysokou zeď, ani včelky a motýly tak vysoko nevzlétly. První květinka, která vykoukla nad zem, spatřila nad sebou kopy sněhu. A tak se zase honem schovala a vyprávěla to všem ostatním květinám, které se pod zemí chystaly probudit ze spánku. Žádné z nich se do sněhu a chladu nechtělo.

Paní Zima se nastěhovala do obrovy zahrady a pozvala své přátele, aby zde bydlely s ní. Přifučel Severák, přicestovali také Mráz, Sníh a nakonec Kroupy. Všichni se radovaly a volaly: „Tady můžeme bydlet celý rok!“ Celá zahrada ležela pod sněhem, Mráz vše maloval na stříbrno, Kroupy každý den tůkaly na střechu obrova domu,

pokračování na str. 11

Tři Králové

Na 6. ledna, což byla letos neděle, připadl velký křesťanský svátek, Zjevení Páně, latinsky Epifanie, lidově zvaný Tři králů.

Mimochodem, svátek „Epifanie“, svátek Zjevení Boha, byl prvořadým, co do významu pro prvotní křesťany (Epifaneia na Východě oslavovala Ježíšův křest v Jordáně a památku prvního Ježíšova zázraku - proměnění vody ve víno na svatbě v Káni Galilejské), až potom byly Velikonoce, a ještě menší význam měly Vánoce, ty získaly svůj současný význam až ve středověku a udržují si ho podnes.

Tři králové je označením pro mudrce, kteří podle novozákonních evangelií navštívili krátce po narození Ježíše v Betlémě a přinesli mu zlato, kadidlo a myrhu. Bible však vůbec neříká, kolik jich bylo, i jména Kašpar, Melichar a Baltazar jim byla přisouzena až na základě středověké legendy.

U nás a v katolických zemích se o svátku Tří králů píše posvěcenou křídou na dveře domů a chlévů zkratka K+M+B+ nebo latinský ekvivalent C+M+B+ (nebo +C+M+B) jako formule požehnání. Zkratka se vykládá jako iniciály tří králů. Původní text ale zní Christus mansionem benedictat - ať Kristus požehná tomuto příbytku po celý rok, proto se za třetí křížek píše letopočet. Tři křížky symbolizují Nejsvětější Trojici = Otec, Syn a Duch Svátý. Nejsou to znaménka plus mezi iniciálami.

Eva Jírovcová

Hromnice

Tak už se nám opět prodlužuje den na úkor noci. Jak se říká: na Boží narození o bleší otočení, na Nový rok o slepičí krok a na Hromnice o hodinu více. Co HROMNICE vlastně znamenají?

2. února nastal čtyřicátý den od narození Ježíše. Podle starozákonních předpisů o rituální čistotě platila žena po porodu chlapce 40 dní (po narození děvčete dokonce 80 dní) za nečistou a po uplynutí této doby musela přinést knězi k oběti za hřích beránka a holoubě. Potom opět nabyla své předchozí čistoty. Byl-li syn prvorozený, museli jej rodiče také přinést s sebou a zaplatit za něj peněžitou obětinu. Přesně tak to učinil i Josef s Marií, když přinesli čtyřicátý den po narození malého Ježíše do chrámu. Zde se Ježíš setkal s prorokem Simeonem a prorokyní Annou, kteří sem přišli inspirováni Duchem svatým, aby spatřili boží dítě. A tehdy byla vyřčena zásadní věta: „On je světlo světa“.

To světlo vlastně symbolizuje ona posvěcená svíčka - hromnička. Připomíná Ježíše, světlou chvíli, naději. Od tohoto Simeonova proctví o Ježíši = světle pochází zvyk, který

se začal šířit zřejmě od 11. století, kdy lidé v tento den svétli svíčky „hromničky“, a ty pak zapálené dávaly do oken a měly spolu s modlitbou chránit před bouřkami.

Eva Jírovcová

Masopust

Doba konání masopustu se určuje zpětným odečítáním podle lunárního roku. Neděle po prvním úplňku následujícím po 21. březnu je nedělí velikonoční a 46 dní před ní je masopustní úterý. To zosobňuje konec masopustního období započatého na Tři krále. A protože Velikonoce jsou pohyblivým svátkem, může být masopustní neděle v rozmezí od 1. února až do 7. března.

V masopustní úterý před Popeleční středou by měl vyvrcholit masopust, o půlnoci se pochovávala „basa“ a začínaly týdny předvelikonočního odříkání po období plném bujarého veselí. Ale s rozdělením pracovní

zakousnutí a především pálenkou a pivem, které ještě zvyšovaly rozpustilost a veselí. Bývalo však i několik tradičních masek, které se objevovaly každoročně. Mezi ně patřil např. medvěd, někdy vedený na řetězu medvěďárem. Jinou tradiční maskou bývala tzv. klibna

doby ve 20. století se masopustní obchůzky přesunuly na nejbližší předcházející sobotu a neděli.

Přípravou na masopust býval čtvrtek před masopustní nedělí, nazývaný „tučný čtvrtek“ či „tučňák“. Panovalo přesvědčení, že v tento den má člověk jíst a pít co nejvíce, aby byl celý rok při síle.

Hlavní masopustní zábava začínala o „masopustní neděli“. Také toho dne byl oběd bohatý, ale netrval příliš dlouho, protože se všichni chystali do hospody k muzice. Někdy se tancovalo přímo na návsi a tanec se často protáhl až do rána. Také masopustní pondělí probíhalo ve znamení zábavy a tance. V mnoha vsích se konal „mužovský bál“, kam neměla přístup svobodná chasa; tancovali jen ženatí a vdané.

Vyvrcholením masopustu bylo úterý. Toho dne procházely vesnicemi průvody maškar. Obchůzky masek neměly závazná pravidla; záleželo na vtipu a pohotovosti „maškarádů“, jaké taškařice budou provádět. Masky byly všude pohoštěny - něčím k

(= šiml, kobylna, koníček), skrývající často dvě osoby. Objevovala se i maska s jezdcem na koni, Žid s pytlek nebo rancem na zádech, bába s nůši, kominík se žebříkem, kozel a mnoho dalších.

Téměř všude končila masopustní zábava přesně o půlnoci. Tehdy zatroubil ponocný na roh a rychtář či někdo z radních všechny vyzval, aby se v klidu rozešli domů, protože nastala středa a s ní předvelikonoční půst. Někde zakončili o půlnoci muziku „pochováním basy“ (symbol toho, že v postu si hudebníci nezahrají), jinde o půlnoci pochovávali Bakcha. Lidé věřili, že pokud budou o masopustu tancovat přes půlnoc, objeví se mezi nimi ďábel, často jako cizinec v zeleném kabátě.

Eva Jírovcová

Zdroje:

Vlastimil Vondruška - „Církevní rok a lidové obyčejy“, 1991; V. Vavřincová - Malá encyklopedie Vánoc, 2002; internet

Severák zabalen do svých koženin se celý den probáhl mezi holými větvemi.

Obr se často díval z okna a divil se, proč letos nepřichází jaro.

Jednoho rána uslyšel obr ze zahrady jemnou hudbu. Když se podíval z okna, spatřil něco zvláštního. Malou skulinou ve zdi se do zahrady vplížil malinký chlapec. Tam, kde se jeho nohy dotýkaly země, začínal tát snít a objevila se zelená travička. Na větvičkách stromů a keřů, jichž se dotkl, začaly rašit poupata a vyrůstat zelené lístky.

Obr vyšel opatrně ven a pozoroval, jak se zahrada pod nohama a rukama malého chlapce proměňuje. Přišel až k malému chlapci a pomohl mu vylézt na strom. V tu chvíli se celý strom zazelenal a rozkvetl, přilétl první ptáček a cvrlikal písničku.

Obr tu stál, díval se a přemýšlel. Pak šel a zbouřil zeď kolem celé zahrady. Děti se mohly do zahrady vrátit. Obr byl šťastný. Jeho zahrada byla opět čarokrásná a našel přátele, se kterými si mohl povídat a hrát.

Od té doby chodily děti do zahrady každý den. A od té doby také přicházelo do zahrady každý rok jaro...

*pohádku Oscara Wildea
volně převyprávěla
Romana Němečková*

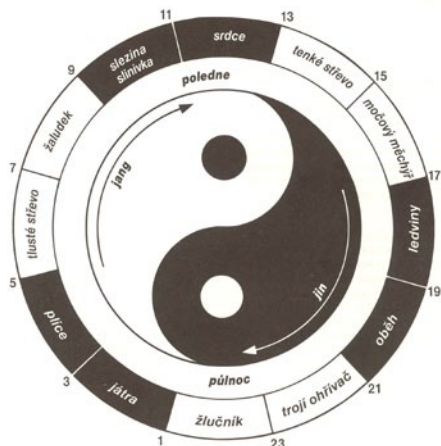
UPOZORNĚNÍ

Uzávěrka dalšího dvojčísla
Zvonku je 7. března 2008.

Jak naložit s tělem a stravou v podzimním a zimním období aneb Čínská medicína radí

Mám-li psát o dětech a o tom, co pro ně znamená příchod podzimu a zimy, začneme třeba tím, že je to hlavně konec prázdnin - pro některé děti tolik bolestný. Konec prázdnin spadá ještě do období babího léta, které pak volně přechází do podzimu. Příroda přestává hýřit a bujet, louky a lesy začínají být vážnými, vodáci uzavírají řeky. Vše se začíná stavhat směrem dovnitř, to co tryskalo ven, obrací svůj směr dolů, ke kořenům. Stejně tak by to mělo být i s námi, lidmi a našimi dětmi.

V létě jsme hodně cestovali, užívali slunce, radovali se. V této době bychom děti těžko nutili, aby poseděly ve školních škamnách a rozjímaly. Dobře, že běhaly po lese, křičely, zpívaly a hodně vyrostly. S příchodem podzimu se začne tento stav měnit a my, pokud chceme jít s proudem přírodních zákonitostí, se měníme také. Více se soustředíme dovnitř, tělesná schránka ubírá na aktivitě, můžeme se víc učit a zatěžovat intelekt.

Pojďme se podívat očima tradiční čínské medicíny, co se děje. Stažením „mízy“ směrem dolů, sestupováním štáv, které je na podzim přirozené, nás začíná ohrožovat vnitřní stav sucha. V našich zeměpisných šířkách to navenek tolik nepocítujeme, ale uvnitř těla vládne podzimní nálada. Některé děti se začínají potýkat se suchým kašlem, zhoršením suchého ekzému, či jiných kožních nemocí, a také se změnou nálady. K tomu všemu může přispět stres přicházející s prvním nástupem do výchovných a vzdělávacích institucí. Podle tradiční nauky jsou orgánem, který je na podzim nejvíce ohrožován, právě plic. Nejde o jeden orgán, jako takový, ale o jeho funkční okruh - tj. spadají tam právě i horní cesty dýchací. Dle tradičního učení k plicím přináležejí ještě tlusté střevo a právě plicé řídí taktéž i stav naší kůže, na které můžeme dobře čistit, co se uvnitř děje. Tato triáda se také asi největší měrou podílí na vytváření obranyschopnosti našeho těla a předurčuje výsledek našeho boje s útoky zevních patogenů. V zimě potom jde hlavně o ledviny a močový měchýř.

Co můžeme udělat pro děti, aby toto období přečkaly co možná nejpříznivěji?

Příroda nám moudře začíná radit a naděluje sladkokyselé plody - hlavně jablka, švestky, hrušky, které nám mají preventivně zajišťovat dostatek „šťáv“. Tak jako si uklízíme domečky a zazimováváme chalupy, měli bychom si uklidit v našich útrobách. Není potřeba nijakých drastických opatření, ale pokud zvolíme dobrou a výpravnou formu příběhu o přírodě, dá se i hodně dětí přesvědčit o tom, aby ze svých skrýší odevzdaly hromady sladkosti a ozdravily těla. V rámci prevence se snažíme konzumovat hodně rýže - celozrnné i bílé, kulatozrnné i dlouhozrnné na různé způsoby - hlavně s vařenou zeleninou oříšky a ořechy. Rýži posilujeme čchi plic a sleziny. Obměňujeme tuto obilninu také třeba jáhlami, pohankou, ovsem, špaldou. Mléčné výrobky by měly tvořit jen malé procento stravy a pokud již probíhá akutní onemocnění, měli bychom je přechodně vyloučit úplně. Pokud to vezmeme systematicky dle pravidel tradičního učení, plicé mají totiž rády „ostrou chuť a bílou barvu“, a pokud jsme energeticky v rovnováze, posloužíme jim dobře ostrými a osvě-

žujícími potravinami, které se starají o vlhkost plic a dobrý stav kůže. Do této skupiny patří hlavně již zmíněná celozrnnou rýže, kedlubna, řeřicha, bílá ředkev, květák. V zimě potom musíme myslet na to, že v tomto období jsme nejloubejší v těle, doplňují se kosti a svaly, tělo si dělá zásoby. Proto v tomto období, více než kdykoli jindy, můžeme konzumovat mořské řasy, více soli a jodu, mořské i sladkovodní ryby, miso polévky, masové vývary, atp..

Jsmo-li již v začátku nachlazení a potřebujeme zahřát, otevřít povrch těla a vyhnat škodlivinu a stagnace, přidáme v rozumné míře (spíše u starších dětí) ostré a teplé potraviny - např. pórek, cibuli - čímž taktéž uvedeme do chodu plic a zvýšíme obranyschopnost organismu. Kromě stravy ale nezapomínejme, že plicé také potřebují dýchat a tak, i když už nejsme celý den venku jako v létě, je důležité vyhledávat čerstvý vzduch a plicé si pořádně protáhnout vhodným cvičením, při kterém dýcháme skutečně zhluboka. Nejlepším receptem na podzim i na život, který razila má babička, je: „Každý den je třeba skromně jíst, trochu se zadýchat a zapotit a pořádně se zasmát“.

A co dělat, pokud se již nějaká rýma či nachlazení o naše děti pokouší?

V prvé řadě je nejjednodušší upravit stravu. Nejlépe je vynechat mléčné výrobky, zchlazující jižní ovoce, cukr. Všechny tyto potraviny nám oslabují slezinu a zhoršením její funkce dojde ke zvýšení patologické vlhkosti - tolik známému zahleňování, snížení obranné energie těla. Naopak bychom měli přidat rýži, pohanku, jáhly, vařenou zeleninu, tuzemské ovoce. Zajistit dostatek čerstvého vzduchu, nepřetápět místnosti a dopřát dětem vydatný spánek. Pokud přijdou horečky, zajišťujeme dostatečný příjem tekutin - čajíky, vodu, ředěné ovocné šťávy. Děti většinou ztrácejí chuť k jídlu a toto je třeba respektovat! Do jídla je nutné, ani nepřilepšovat v nemoci sladkostí. Jak jsem již uvedla, pokud jde již o starší děti a máme co do činění s chladem, podpoříme otevření pórů a pocení pórkem, cibulí, křenem, anebo zázvorovým či yogi čajem. Chceme-li být ještě aktivnější, můžeme dětem pomoci bylinnými produkty, sestavenými k těmto účelům již jako hotové směsi pro samoléčení. Jsou k našim dětem setrné a přitom velmi účinné. Jejich popis a použití mohu dle zájmu rozepsat příště.

Mějte se všichni v zimě fajn.
Hodně harmonie v rovnováze přeje

Míša Bernardová
(maminka Elišky Bernardové, 1.C)

Zvonek

Ročník 3 (2008), Číslo 1/2

Redakce:

Eva Jírovcová, Petra Klee

Grafika:

Radim Jírovec

Sazba:

Irena Polívková

Adresa:

Waldorfské třídy při MŠ Nerudova
Nerudova 53
370 04 České Budějovice

E-mail:

zvonek@waldorfcz.cz

Kontakt:

Eva Jírovcová (+420 606 286 687)
Petra Klee (+420 774 121 217)

Internet:

<http://www.waldorfcz.cz>
(zde najdete zpravodaj v barevném provedení, v PDF formátu)

Použitá zdroje

(pokud není uvedeno jinak):

Foto, obrázky - Jana Erhartová, Radim Jírovec, Radim Koníř, Irena Polívková, internet

NEPRODEJNÉ